

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Географічний факультет

витяг з протоколу

«29» серпня 2023 р.

м. Луцьк

№ 1

засідання кафедри фізичної географії

Голова – Фесюк В. О.

Секретар – Забокрицька М. Р.

ПРИСУТНІ: ст. лаб. Антипук О. В., доц. Білецький Ю. В., доц. Вовк О. П., доц. Забокрицька М. Р., доц. Карпук З. К., ст. лаб. Ковальчук С. І., доц. Мельничук М. М., доц. Міщенко О. В., доц. Нетробчук І. М., доц. Павловська Т. С., проф. Петлін В. М., доц. Полянський С. В., доц. Тарасюк Н. А., проф. Фесюк В. О., доц. Стельмах В. Ю., доц. Чижевська Л. Т.

Слухали:

Фесюка В. О., зав. каф. фізичної географії, професора з інформацією про необхідність затвердження оновлених силабусів нормативних і вибіркових ОК на 2023–2024 навчальний рік зі спеціальності 103 Науки про Землю (ОП Гідрологія), другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Виступили:

Нетробчук І. М., доцент, проінформувала членів кафедри про те, що:

- по-перше, у зв'язку із затвердженням нової редакції ОПП Гідрологія другого (магістерського) рівня вищої освіти та навчальних планів денної і заочної форми навчання у 2023–2024 н. р. в нормативному ОК Водне господарство України була збільшена кількість аудиторних годин до 90 (лекції – 44 год, практичні заняття – 46) і відповідно до силабусу додано 3 нові теми (змістового модуля 2) і одна тема (змістового модуля 3);

- по-друге, за результатами зустрічі з начальником відділу ведення водного кадастру, моніторингу вод та басейнової взаємодії РОВР у Волинській області Геннадієм Мушкою до силабусу ОК Водне господарство України введено нові теми, зокрема «Нормування в галузі використання вод» (змістовий модуль 2), «Моніторинг стану водних об'єктів» (змістовий модуль 3) та розширено назву та обсяг теми «Державний облік вод. Державний водний кадастр» до 10 год (змістовий модуль 2). Крім того, результатом зустрічей із роботодавцями, зокрема, з начальником РОВР у Волинській області Романом Євліковим та заступником начальника Ростиславом Кравчуком, зокрема під час детального пояснення ними теми «Організаційна структура Державного агентства водних ресурсів України та водогосподарських організацій», здобувачі вищої освіти набули зокрема таких загальних компетентностей (ЗК) та програмних результатів (ПР) як: ЗК 3 – здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня); ПРН 3 – вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей, ПРН 8 – знати основні принципи управління підприємств сфери природокористування, їхньої організації, виробничої та організаційної структури управління.

- по-третє, за результатами опублікованої наукової статті (Василь Фесюк, Ірина Нетробчук, Іван Федін. Методика та практична імплементація дослідження

сучасного стану осушувальних систем Волинської області (на прикладі Оконської осушувальної системи). *Наукові записки ТНПУ імені Володимира Гнатюка. Серія: географія*. Тернопіль: СМП «Тайп». № 1 (випуск 54). 2023. С. 247–255) до силабусу ОК Водне господарство України було включено нову тему лекції «Осушувальні системи: проблеми і заходи щодо покращення їх функціонування» (змістовий модуль 2).

Фесюк В. О., д. геогр. н., проф., проінформував членів кафедри про те, що за результатами участі у круглому столі «Використання штучного інтелекту в освіті: ChatGPT і більше», що проводився Офісом підтримки вченого МОН України, УкрНТІ, Інститутом проблем штучного інтелекту 14.06.2023 р., виступу з доповіддю на тему «Досвід використання ChatGPT для статистичних розрахунків» (сертифікат учасника №2039 від 14.06.2023 р. на 6 год. (0,2 кредити ЄКТС) та проходженням сертифікатного курсу «Початок роботи з ChatGPT» на платформі Prometheus (ідентифікаційний номер сертифікату – 9fab19d296064756a2c0ee305ace63d6 від 20.07.2023 р.) внесено зміни до силабусу ОК Методологія та організація наукових досліджень в галузі знань. А саме – в межах теми 4 «Технологія наукового дослідження» (змістового модуля 1 «Методологія в науковому дослідженні: загальні засади та принципи») додано лекцію на тему «Перспективи застосування штучного інтелекту в наукових дослідженнях в галузі географії та наук про Землю». Штучний інтелект відкриває нові можливості для вивчення методології та організації наукових досліджень у галузі географії та наук про Землю. Використання алгоритмів машинного навчання дозволяє автоматизувати збір та аналіз великих масивів даних, необхідних для проведення досліджень. Зокрема, технології комп'ютерного зору дають змогу швидко обробляти супутникові знімки та виявляти зміни в ландшафті, рослинному покриві тощо. Застосунок нейронних мереж полегшує класифікацію об'єктів та явищ на цих знімках. Програми-асистенти, здатні до природної мовної взаємодії, можуть допомогти дослідникам з науковим пошуком, підбором та аналізом літератури. Чат-боти також полегшують комунікацію між вченими та дозволяють швидко знаходити необхідну інформацію. Застосування алгоритмів генерації тексту дає змогу автоматизувати створення змістовних анотацій та рефератів наукових публікацій. Це значно полегшує огляд літератури з досліджуваної теми.

Крім того, Фесюк В.О. додав, що виникла об'єктивна необхідність внести зміни до ОПП Гідрологія другого (магістерського) рівня вищої освіти, зокрема, замінити ОК Кількісні методи в географії на ОК Кількісні методи в гідрології. Це дозволить здобувачам вищої освіти більш повно оволодіти математичними методами гідрологічних досліджень, обробки гідрологічної, гідрохімічної і гідроекологічної інформації. Необхідність удосконалення ОПП обговорена із стейкхолдерами, зокрема, заступником регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області Р. С. Кравчуком, представниками академічної спільноти (д. геогр. н., проф. Я. О. Мольчаком, д. геогр. н., проф. Л. П. Цариком). Їх позиція з цього питання є чіткою, обґрунтованою і збігається з пропозицією д. геогр. н., проф. В. О. Фесюка.

Павловська Т. С., доцент, проінформувала членів кафедри, що у зв'язку з оновленням навчального плану ОП Гідрологія другого (магістерського) рівня вищої освіти нею були внесені зміни в таблиці силабусу ОК Концепції сучасного природознавства Гідрологія, що відображають структуру навчальної дисципліни. Крім того, змінено назви змістових модулів й оновлено їхню тематичну структуру; змінено теми семінарських занять та навчальні питання до них; додано теми рефератів для поглибленого вивчення ОК та вимоги до їх оформлення; указано критерії оцінювання наукової роботи для отримання додаткових балів поточного контролю знань; оновлено список екзаменаційних питань з ОК Концепції сучасного природознавства та критерії оцінювання відповідей студентів на екзаменаційні завдання; удвічі розширено список рекомендованих джерел для вивчення дисципліни.

Тарасюк Н. А., доцент, повідомила що у зв'язку з оновленням навчального плану у 2023 р. ОП Гідрологія другого (магістерського) рівня вищої освіти – раніше вибіркову ОК Глобальні зміни клімату та їх вплив на гідросферу перенесено до циклу нормативних

ОК професійної підготовки (а як наслідок збільшилася кількості годин та кредитів до 150 та 5 відповідно). За результатами аналізу сучасних публікацій та наукових напрацювань автора (Тарасюк Н. А. Гідроекологічні чинники ландшафтного різноманіття Волині в умовах сучасного клімату. *Grail of Science*. 2023, (24). С. 825–830; Nina Tarasiuk, Ivanna Mahdiuk. The Western Bug river basin: risks and challenges in today's conditions. *Geographical Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*, 2(2), 2023. Р. 78–87; Тарасюк Н., Магдюк І., & Ковальська В. Імплементация Водної Рамкової Директиви ЄС у структуру гідрологічного менеджменту України. *Grail of Science*. 2023, (26). С. 627–630) у силабусі ОК «Глобальні зміни клімату та їх вплив на гідросферу» збільшено обсяг тем лекцій (з 18 до 28 годин) та внесено доповнення до тем наступних лекцій: тема 3 «Просторово-часові зміни основних елементів клімату»; тема 4 «Сценарії змін та моделювання клімату»; тема 8 «Реакція та вразливість ресурсів поверхневих вод до змін клімату», тема 9 «Водна ерозія в умовах змін клімату», тема 10 «Паводки та повені: чинники, прояви, наслідки, прогноз. Система EFAS; тема 14 «Ресурси прісної води в Україні: екологічні ризики в умовах потепління».

Стельмах В. Ю., доцент, проінформувала членів кафедри про те, що,

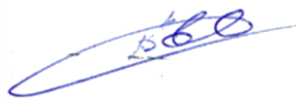
- по-перше, після участі у Міжнародній літній школі від університету Адама Міцкевича у Познані на тему «Science Communication» до ОК Міжнародна гідроекологічна співпраця» доповнено тему «Міжнародні механізми забезпечення співробітництва України з сусідніми державами щодо транскордонних прісних вод», зокрема у частині гідроекологічної співпраці України та Польщі; до силабусу ОК Бальнеологічні ресурси України додано нове завдання щодо аналізу етикеток мінеральних вод різних виробників для визначення складу та мінералізації різного типу мінеральних вод на території України, відповідно тему «Класифікація мінеральних вод» змінено на «Класифікація мінеральних вод. Визначення складу мінеральних вод».

- по-друге, за результатами участі в Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні питання науки, освіти і суспільства: теорія і практика» (28 жовтня 2022 р.) та відповідно публікації тез (Стельмах В. Ю. Особливості просторового поширення мінеральних вод в Україні. *Актуальні питання науки, освіти і суспільства: теорія і практика*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції, 28 жовтня 2022 р. Умань: ЦФЕНД, 2022. Ч. 2. С. 77–78) у силабусі ОК Рациональне використання підземних вод розширено та оновлено тему «Основи регіональної гідрогеології».

Ухвалили:

Затвердити оновлені силабуси нормативних та вибіркового ОК на 2023–2024 навчальний рік зі спеціальності 103 Науки про Землю (ОП Гідрологія) другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Завідувач кафедри фізичної географії

проф. Фесюк В. О.

Секретар кафедри фізичної географії

доц. Забокрицька М. Р.